

Quina energia per a la Catalunya independent?

written by Pep Puig i Boix | 24 d'octubre de 2016

Durant tots els anys del post-franquisme, Catalunya no ha fet altra cosa que augmentar la seva dependència energètica de l'exterior. Al darrer any en què l'institut autonòmic d'energia ha fet públics els balanços d'energia a Catalunya (2014), es podia veure que el país depenia en més d'un 90% de les importacions de materials i productes energètics que, mitjançant la seva combustió o fissió, permeten disposar d'energia per cobrir els serveis que la societat demana. Les conseqüències ecològiques del camí energètic que, Amory B. Lovins, va qualificar, l'any 1976, de camí energètic dur (*Hard Energy Path*) les comencem a constatar i les tenim davant nostra de forma ben evident.

És raonable continuar en aquest camí en el nou país que volem? No seria convenient abandonar el camí energètic dur i començar a caminar pel camí que Lovins va batejar, fa 40 anys, com el *Soft Energy Path*, tal com ja estan fent alguns països com Dinamarca o Alemanya?

Sóc de l'opinió, des de fa una pila d'anys, que Catalunya havia d'haver abandonat el sistema energètic heretat del franquisme i que al llarg del post-franquisme s'ha mantingut i reforçat.

Fer la transició cap a un sistema energètic lliure de combustibles fòssils i nuclears requereix, abans que tot, voluntat política. I aquesta voluntat va brillar per la seva absència tant al llarg del pujolisme, com en el breu període dels governs tripartits. Només recentment es va començar a manifestar, de paraula, que no amb fets, la voluntat de fer aquesta transició. Almenys aquesta era la voluntat que es manifestava quan es va presentar el Pacte Nacional per a la

Transició Energètica a l'estiu del 2015.

Però no n'hi ha prou amb la voluntat política. Cal, per descomptat, la participació de la ciutadania. Però per participar cal posar, des de l'administració pública, els mitjans per fer-la possible. I fins ara, els òrgans executius i legislatius tant de l'Estat espanyol com de l'autonomia catalana, han fet tot el contrari: posar incomputables barreres burocràtico-administratives per evitar que la ciutadania prengui en les seves mans els assumptes de l'energia.

Trencar aquestes barreres ha de ser la principal tasca de l'activisme energètic avui. Per sort, a Catalunya, ja es comença a fer: iniciatives com la de la cooperativa Som Energia (www.somenergia.coop) fent possible l'apropiació social tant de les tasques de comercialització, com de les de generació d'energia elèctrica verda i neta; i la del projecte Viure de l'aire del cel, el primer cas d'apropiació social de la tecnologia eòlica (www.viuredelaire.cat) demostren que una part de la societat està disposada a lluitar per la democratització dels sistemes energètics.

Durant massa temps l'energia ha estat una forma d'extracció de riquesa de les comunitats locals i, per tant, ha contribuït al seu empobriment real. Avui tenim l'oportunitat de fer que la riquesa generada per l'aprofitament de l'energia continguda en els fluxos biosfèrics i litosfèrics quedi en mans de les comunitats que disposen d'aquesta riquesa. Aprofitar aquestes oportunitats és clau per construir el nou país que volem.

I justament per evitar que, en el futur, no es tornin a posar barreres i impediments a la democratització de l'energia, seria convenient que la nova Constitució de la República Catalana reconegui no només que l'energia és un bé comú, sinó que reconegui el Dret que tothom té de captar, transformar i fer servir l'energia continguda en els fluxos biosfèrics i litosfèrics, per tal de gaudir d'una vida digna. Aquest és el text que el col·lectiu Constituïm ha inclòs en la Proposta de

Constitució per a la República Catalana, com a contribució al debat de les idees: una proposta de constitució com eina de reflexió.